Hatodik évfolyam. Kassa 1884. julius 31-én. 31. szám.

Szerkesztői iroda: Kassa, Kovácsutcza 15. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Megjelenik minden csütörtökön egy félcivek, időközönként (s fontosabb esetekben) egész íven.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, Kovácsutcza 15. sz. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Két hóra . . . . 1 frt — kr.
Egy hóra . . . . — frt 50 kr.

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A nyilttéri díjak előre fizetendők.

Szinügyünk és a daltársulatok.

Irta: Egy pap.

Több daltársulati igazgató és tag fölkért bennünket, hogy küldenénk meg nekik a hivatalos lap azon számát, melyben az egyes daltársulatok visszaéléseiről szóló czikk megjelent, vagy pedig közöljük mi is a jelzett czikket. Az előbbi keremet nem teljesíthetvén, tehát lenyomatjuk mi is a jelzett czikket annál is inkább mert lapunk a „Színészeti Közlöny" a daltársulatok köreben is el van terjedve. Kettőt azonban szükségesnek tartunk megjegyezni; először azt, hogy a kérdéses czikkből terjedelmes volta miatt csakis a daltársulatokra vonatkozó részt közöljük, mellőzve a mult és jelenközti összehasonlitást; 2-szor, hogy az alább közlött sorokért nem vállaljuk magunkra a felelősséget, hanem ezt a hivatalos lap szerkesztőjére, illetve a névtelen czikkiróra háritjuk. És most adjuk a czikkből a következő sorokat:

*

A színészet használ, befolyásáról a nemzeti közművelődésre szóltak már sokan, annak igazolták még többen ismerik és valják; mindennapi hurt pengetnék tehát, ha foglalkozásom tárgyául ezt a themát választottam volna. Más az, mi tollamat kezembe adta, a színészet régi becsének megőrzése s a rajta élősködő „phylloxerának a daltársulatoknak kiirtása, vagy ha ez nem, rendszeresitése.

E daltársulatok a csirájában elfojtott „kerületi rendszer" keletkezése óta lettek oly általánosokká. Az első ambulans daltársulat, ha jól tudom, bizonyos Sütkei Viktor vezetése alatt lepte el az ilynemű secit. még nem ismerő vidéki közönséget, egy a szószoros értelmében félkegyelmű, sehol helyt nem álló színész, ki Jakabfy volt szinigazgató társulatánál mint csizmatisztitó, a társulat udvari bolondja is volt.

Sütkeiről, mint daltársulati igazgatóról, társaságának viszonyairól, berendezéséről különleg-sen nem czélom irni; foglalkozott már ő vele egy ízben egy tekintélyes szinpártoló város, ha jól emlékszem Békéscsaba, melynek közönségét jégre vitte; nem czélom vele foglalkozni, mondom, noha a többi létező daltársulatoktól előtűen, nála találhatni azt a rendszert, mely színészetünk erkölcsi hitelét legelőbb alássa. Sütkei társaságáról (isten a megmondhatója, honnan összeseprett hulladéka az embersége) önkéntelenül eszébe jut az embernek egy utazó női banda, melynek tagjai bóditó tivornya és csiklandozó dal közt sanzsirozák ki áldozataik zsebéből az aranyórát. — Szinészet czimén és črve alatt a szinügyért lelkesedni tuló fóuraink asztaláig befurja magát ez a had, s (példákkal szolgálváig befurja magát ez a had, s (példákkal szolgálváig befurja magát ez a had, s (példákkal szolgálhatnék) sok tajtipja s fénylő ékszer „örök viláhatnék) sok tajtipja s fénylő ékszer „örök viláhatnék) sok tajtipja s fénylő ékszer „örök vilá

czéléból, hogy a szabályok szerint Nyiregyháza városa polgármesterét felkérhessék egy rendkívüli tanácsülés egybehívására. Ezen ülésben ama határozat megváltoztatása iránt leendne szó, a mely a tanács által hozatott Lászynak, csak is e hó végéig terjedő ott maradására. A közhangulat után itélve, a rendkívüli tanácsülés kétségenkívül meghosszabbítja Lászynak az ott működtetési engedélyt egész szept. 30-ig és így Lászynak e nyáron nem kell többet utaznia társulatával, melyet szept. végén annyg is felszólat.

— **A budai szinkörben** julius 24-én volt Pajor Emilia jutalomjátéka, a „Kapitány kisasszony" operette. Jutalmazott, ki Fanchet szerepét játszotta és énekelte ügyesen és nagy hatás mellett, sok tapsot és három gyönyörű bokrétát kapott. Mellette leginkább Németh János (Lambertuccio) tünt ki szép hangjával és ízléses játékával. Dicseretet érdemelnek még Réthy Laura, Gondáné Róza és Follinus. A szinkör egészen megtelt.

— **Gerőfi** szintársulata Beregszásban a tervezett 6 előadás helyett csak hármat tartott s aztán M.-Szigetre ment. E változást ama roppant hőség okozta, mely az első előadás alkalmával a szinházi helyiségben uralkodott s mely a közönséget a szinház látogatásától visszariasztotta.

— **Keszthelyen**, Aradi Gerő szintársulata megérdemlett pártolásban részesül. A „Csókon szerzett vőlegény" Ábray Irén szerepében, Aradi Emilia zajos tetszést vivott ki, — „Fedora" czimszerepében Könczöl Lujza tünt ki szép játékával. A társulat kiválóbb tagjai még az emlitetteken kivül: Nyilas Ilona, Somogyi Károlyné, Liczenmayer-nővérek, Arányiné, Somogyi Károly, Arányi Dezső, Dalnoky János, Ferenczi Gyula, Berényi és Gyöngyi.

— **Egri hirek.** A diszes uj arena kivülről már készen van; belsejében azonban még dolgoznak. A szinkör páholyokkal lesz ellátva és 350 frt bevételt lehet benne csinálni. — Krecsányi szintársulata az uj szinkört, aug 5-én fogja megnyitni s egész szept. 25-ikéig Egerben fog működni, a hol már nagy örömmel várják a társulatot. — Az arena épitő társulat, a megyebizottsághoz kérvényt nyujtott be, hogy az 1880-ik évben az állandó szinház javára kiutalt s a hevesmegyei takarékpénztárban kamatozás czéljából elhelyezett 1500 frtot ugyanoly kamatozás mellett, engedné át kölcsön a társulatnak. — A mult vasárnapi vonattal érkezett meg Pozsonyból, Krecsányi diszleteinek s podgyászának egy része, melyek összesen 3000 kilogramm súlyt képviselnek.

— **Németh János** tenorista jutalmául Budán, a krisztinavárosi szinkörben „Szép Heléna" operettet adták. A czimszerepet Pajor Emilia játszotta ügyesen. Németh János (Páris) szépen énekelt pasztordalát a közönség megismételtette. Emlitést érdemel még Follinusz (Menelaus) Réthy Laura (Orestes) és Boross (Kalchas). A közönség, mely a szinkört egészen megtöltötte, a jutalmazottat többször a lámpák elé hivta.

— **Kassán**, tegnap, szerdán este Kissné Hegyesi Mária jutalmául „Vasgyáros" adatott nagyszámu közönség jelenlétében. Kissné megjelenésekor nagyszerű ovacióban részesitették. Hosszan tartó zajos taps és éljenzés fogadta, miközben emlékversek szórattak le a karzatról. Ezenkivül egy nagy koszorut kapott selyem szalaggal és három pompás virágbokrétát. Claire szerepét erőteljes vonásokban állitotta elénk s ugy szeremében, mint boszujában és kétségbeesésében megható volt. Szép játékával elragadta a közönséget, mely több izben kitapsolta. Krecsányiné ki szintén kapott egy virágbokrétát, kitünő jellemalakitást mutatott be Athenais szerepében, valamint Abonyi (Derblay) is; őket szintén minden felv. után kihivták. Jól játszták még: Siposné, Németh József, Pálfi, Szabó Antal, Halmay, Völgyi Katicza és Sajó Endre.

— **Kolozsvárról** irják lapunknak: E. Kováes Gyula vidéki vendégszerepléséről megérkezvén, először Szigeti József „Toldi Miklós" czimű szinmüvében lépett fel. E. Kovácsot szinpadra lépésekor tüntető tapsokkal fogadták, melyek a darab szebb részeiben gyakran megujultak. Különösen tetszettek az álomképek, melyek gyönyörű tablókat képeztek.

— **Nyiregyházán** közelébb a Czigány Panna népszinmű adatott sikerült előadásban, zsufolt ház előtt. Minden szereplő teljes odaadással lépett a szinpadra. Nem is lehet kifogása — irja a Szabolcs — még a sárga irigységnek sem, mert Tolnainé Hermin, (Czigány Panna) drámai hévtől ragyogó játéka, alakitása, jellemzése olyan volt, hogy annál jobbat, szebbet, helyesebbet a fováros sem teremt. Szerepe jellemzése ki volt domborítva a legkisebb momentunban is. Ugy énekelt, mint a fájdalmát zengő csalogány, s az egész ház veleegyütt érezte dalaival bánatát, keservét s elragadtatva tapsolt neki, határnélkül a jelenések közben; s ismételtette éneket. Szép volt ő, oly czigány lány minden tulzás nélküli helyes tapintattal, hogy most már méltán kijelentjük, miszerint nemcsak e társulat, de a vidéki szinészet egyik legjobb tagjának bizonyult lenni. Kövy Géza (Marczi), Vihary (Lakatos Rudi) a szilaj czigánytermészet jellemzésével feltünő sikert arattak; sőt Kövy éneke tetszett is s tapsban részesült. Rokonszenves alakitás volt a Moóríe (Szoboszlay.) Peterdy (Vámosy) szintén találó modort alkalmazott. Szabó Krisztina (K. Kis Mártonné) a magyar gazdaszonyok mintaképe volt. A fennhéjázás és hatalmának tudatában levő nemes asszony állt előttünk szerepe jellemzésében. Ő a „gárda" tagjaiból való, melyből csak jók kerültek. Az ő nevelésében nyertek szinpadi sikereket: Szabó Pepi, Mátray Mari, és Laura, Nagy Lujza, Kecskés Róza s eme iskola jelei most már mint anyaszinésznők is megmaradtak. Debecsényi Vak Pesta kortest jól festette. Végre a kedvesen játszó kis Ligethyné csókolni való linska volt csupa életkedvvel, pajzánsággal, szerepét jól jellemezte s ének részeit csinosan énekelte. Gireth (Ferkó) a kedvesével énekelt „kettős" jól sikerült s többször megtapsolták őket.

— **Makón**, aug. 3 án, hangversenynyel egybekötött működési előadást rendeznek, Dévay Janka, a bécsi udvari opera primadonnája egyik subrettenékesnője közreműködésével. Részt vesz még ez estélyen Máté István hegedűművész is. Az előadandó szindarab helyi termék, Csala Karolynak Árva P-ti népszinműve hozatik szinre. A tiszta jövedelem fele része, a szinpárfoló egylet részére ajánltatott fel.

— **Szintársulatok állomásváltoztatásai.** Polgár Károly szintársulata Gyulatelervárra, Gerőfy Andor M. Szigetre, Jakab Lajos Ersekujvárra, Gáspár Jenő Battonyára, Homokay László Székely-Keresztúrra, Tóth Béla B. Gyulara, Nyéki János Topolyára, Jánó János Nagy Kikindára, Kárpáthy György Bazinba, Váradi Ferencz Kovásznára, Miklósy Gyula Mezőberénybe, Szegedi Mihály Kun-szt-Mártonba tették át állomásaikat.

— **Rövid hirek.** Kun-Szt.-Miklóson, Bánódi szintársulatát a közönség élenken pártolja. A mult héten Egressy Ákos vendégszereplet ott, kit Ujházi fog követni. — Mándoky szeptembert Zomborban fogja tölteni, honnan aztan a téli idényre Szabadkára megy. Ha ez igaz, akkor téves azon hir hogy Zombort a télre Pesti Lajos kapta meg, mert ez esetben nem hihető, hogy megengednék, miszerint októbert megelőzőleg más társulat szedje le előle a tejfelt. — Lévám, augusztus hóban Bánfalvi társulata fog működni. — Erzsébetváros Szilágyi Béla társulatának roszul meg dolga, 4—5 napban játszanak, egyszer s akkor is üres ház előtt. — Ersekujvárt, Jakab Lajos társulata „Nap és hold" operettel kezdte meg működését. — Virághatinét Deák Kata, ki évek óta idegbajban szenved, Budapesten a Rókus-kórházban helyeztetett el. — Nagy-Kikindán, Jáni János társulata julius 24-én kezdte meg előadásait a „Csókon szerzet vőlegény"-nyel. — M.-Szigeten Gerőfi Andor szintársulata julius 19-én kezdte meg előadásait „Vasgyárossal." — Molnár György, megszünt Mosonyi Károly szianigazgató művezetője lenni: de azért tovább is Aradon marad, s mint vendég néhányszor fellépend. — Makón a mult héten egy szinész család előadást rendezett. Az apa és anya közreműködésével csupán apró gyerekek játszták legkedveltebb népszinműveink egyes alakjait.

Ajánlkozások a télre.

91. Karnó és segédszinésznő 30 frt. g.
92. Betanult karnó és karvezetőnő sopran I. Középrendű társhoz, segéd énekesnő és operette komikánó. Férje: betanult kardalnok, tenor I. és segédszinész (vagy sugó.)
95. Népszinműénekesnő, társalgási és fiatal anya 60 frt g.
96. Kedélyes apa és komikus; neje drámai anya és fiatal hősnő. Ketten 80 frt g.
97. Drámai, vigj. szende és társalgási 70 frt g.
99. Szende, társalgási és szubrette kisebb társhoz. 35 frt g.
100. Népszinműénekesnő és szubrette 50 frt g.
103. Jellem, apa és intrikus, operettben is részt vesz. Neje másodanya és komikánó, énekel is. Ketten 85 frt g.
105. Bonvivant és naturburs 50 frt g.
109. Énekesnő daltársulathoz. 40 frt g.
112. Betanult kardalnok és segédszinész, bass II. 40 frt g.
114. Elsőrendű népszinmű és másodoperetteénekesnő 90 frt g.
115. Komikus szinész és festő 60 frt g.
117. Betanult karnó és segédszinésznő 40 frt g.
118. Drámai társalgásiszinésznő, kedélyes anya és komikánó. (Operettben is részt vesz) 50 frt g.
119. Karnó és segédszinésznő, sopr. II. 35 frt g. 15 frt. el. u. k. (20 operettet tud.)
120. Betanult kardalnok és segédszinész bass II. 35 frt g. 15 frt el.
121. Szinlaposztó és kellékes vagy ruhatárnok.
125. Segédszinész (daltársulathoz.)
129. Drámai szende és naiv 70 frt g.
133. Karnó és segédszinésznő sopr. II. 35 frt gage.
134. Anya és finom komikánó 60 frt g.
135. Másodoperette és népszinmű énekesnő. Férje komikus vagy sugó 110 frt gage; külön is szerződnek.
136. Betanult karnó és másodszende 35 frt g.
137. Sugó 40 frt g. 20 frt el. u. k
138. Betanult kardalnok tenor II., segédparasztapa és czigánykomikus, vagy kel ékes és szinlaposztó. Neje betanult karnó sopr. I.
139. Első népszinmű és másod operetteénekesnő 140 frt g.
140. Betanult kardalnok tenor II.
141. Szerelmes és másodkomikus, neje népszinműénekesnő és társalgási. Ketten 100 frt g. (Közép társhoz.)
142. Drámai és kedélyes apa. Neje fiatal hősnő, drámai és tívgj. szende. Ketten 100 frt g.
143. Népszinmű- és másodoperette- énekesnő 60 frt gage.
144. Komikánó és társalgási anya 40 frt g.
145. Szerelmes és jellem, neje drámai szende és társalgási.
146. Segédénekes és festő 40 frt g. 20 frt el.
147. Karmester 70 frt g. Neje operette-koloratur és népszinmű énekesnő. 100 frt. g. 50 frt el.
148. Drámai szende, társalgási és naiv 65 frt g. — Férje operette tenor és népszinmű énekes 80 frt. g.
149. Betanult karnó és karvezetőnő, sopr. I. 40 frt g. férje ruhatárnok és szabó, 50 frt g.
152. Hősnő, anya és társalgási 70 frt. g. — Nővére másodszende és segédénekesnő 30 frt g.
153. Társalgási, naiv és szubrette 40 frt g.
154. Népszinmű és operette bariton 60 frt g. Neje operette koloratur és népszinműénekesnő 60 frt gage.
155. Drámai szende, szubrette és segédénekesnő 50 frt g.
156. Betanult karnó és segédszinésznő sopr. II. 35. g.
157—161. **Zenészek.** Első hegedús és zenekar igazgató 55 frt g. Második első hegedús 48 frt g. — Második hegedús 46 frt g. Másodhegedús és viola 45 frt g. — Egy fuvolás 50 frt g.
162. Betanult karnó, másodszende és naiv 40 frt g.
163. Szinlaposztó és kellékes.
164. Karnó és segédszinésznő (kezdő)
165. Karnó és segédszinésznő (kezdő).
166. Hősnő, társalgási anya és finom komikánó. Férje sugó vagy segédszinész. Ketten 90 frt gage.
167. Anya, társalgási és finom komikánó 70 frt gage.
171. Szinlaposztó, kellékes és segédszinész. Neje sugó.
172. Kedélyes apa és komikus 50 frt g.
173. Népszinmű énekes és operette- tenor. Neje másodszende társ. és anya., fia komikus és operette buffo.
174. Fiatal hősnő, társalgási és drámai szende. 60 frt g.
175. Szende és naiv 35 frt g. 10 frt el.
176. Szinlaposztó és segédnek (saját kellékei vannak).
177. Operettebuffo és salonkomikus.
178. Népszinmű, operette és subretteénekesnő,
179. Operettebuffo és komikus 50 frt g. Neje betanult karnó és segédszinésznő 35 frt g.
180. Drámai kedélyes apa és jellemkomikus Neje másodénekesnő és szubrette.
181. Drámai szende és társalgási 50 frt g.
182. Sugó vagy pénztárosnő.
183. Apa és jellemszinész. Neje népsz. másodoperette- énekesnő és társalgási szinésznő, ketten 80 frt gage.
185. Kedélyes, társalgási és parasztapa (operettben is részt vesz). Neje drámai és társalgásiszinésznő, fiatal és parasztanya. Ketten 90 frt g.
186. Operettetenor és népszinműénekes.
187. Operette és népsz. bariton, kedélyes apa, bonvivant, neje szubrette és naiv. Ketten 90 frt gage.
188. Népsz. énekes, szerelmes és bonvivant. Neje naiv és másodszende. (Kisebb társhoz.)
189. Betanult kardalnok és segédszinész, bass II. 40 frt g.
190. Jellem és szerelmes 50 frt. g.
191. Betanult kardalnok és segédszinész tenor I.
192. Drámai kedélyes apa és komikus. Neje sugó.
193. Komikánó és anya, operettben is részt vesz 45 frt gage.
194. Tenorista, népsz. énekes, naturburs 100 frt gage.
195. Betanult kardalnok, segédszinész. Neje karnó és segédszinésznő.
196. Szubrette és komikánó (kisebb társhoz) 40 frt gage.
197. Másodkomikus és segédszereplő 35 frt g.
198. Anya és komikánó 50 frt g.
199. Elsőrendű drámai és társalgási szende 90—100 frt g.
200. Másodoperette buffo, parasztapa és jellemkomikus 55 frt g.
201. Anya és komikánó 50 frt g.
202. Anya, komikáné és társalgási 50 frt g.
203. Operette-és népszinműénekes 60 frt g.

(Folytatjuk).

Megjegyzés. Az itt nem emlitett hiányzó sorszámok alatt levő ajánlkozókat már elszerződtettük. Szerk.

Tudomásul.

Az ajánlkozásokkal együtt kérjük beküldeni a szokásos levelezési dijat is, mely minden egyéntől 50 kr., házaspártól egy forint, enélkül nem intézkedhetünk az illetők ügyében, mert az elöleges postaköltségeket a saját zsebünkből nem fedezhetjük.

A t. szinigazgató urakhoz.

Kérjük mindazon szinigazgató urakat, kik szerződtetési ügyekben hozzánk fordulni szándekoznak, hogy sziveskedjenek velünk tudatni, — a kik még nem tudatták, — minő szakmáju tagokra van szükségük a jövő téli szinievádra.

Bernovits Gusztáv gyorssajtó nyomása Kassán, malom utcza 14. sz.